

DÉLMAGYARORSZÁG

Műzponti szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
 Korona-utca 15. szám
 Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
 Városház-utca 3. szám

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN:
 egész évre . K 24.— félévre . . . K 12.—
 negyedévre . K 6.— egy hónapra K 2.—
 Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN:
 egész évre . K 28.— félévre . . . K 14.—
 negyedévre . K 7.— egy hónapra K 2.40
 Egyes szám ára 10 fillér.

TELEFON-SZÁM:
 Szerkesztőség 305 Kiadóhivatal 836
 Interurbán 305
 Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12

Szeged fejlődése.

Irta Szivessy Lehel dr.

A költségvetés tárgyalásának ideje újra elérkezett. Számokomnak halunk megint — a számok elröpülnek a fülünk mellett és minden marad a régiben.

Büszkén hirdetjük a fejlődést és haladást, pedig e városban a valódi fejlődés és igazán lüktető gazdasági élet, ösmeretlen fogalmak.

Temesvár, Nagyvárad, Debrecen, Arad, Pozsony, Győr, Miskolc, sőt Szabadka is, az általános föllendülésben hatalmasabb erővel vesznek részt, míg Szegeden az igazi előrehaladást alig tapasztaljuk.

Mert ha épül és szépül is e város, ami a multhoz képest már kétségtelenül nagy haladás, úgy mégis el kell ismernünk, hogy a fejlődés csak a külsőségek fejlődése, míg a város belső szervezete lassan és erőtlenül teng.

Mi ennek az oka? — és vannak-e eszközök, amelyekkel a bajt orvosolni, a városnak a gazdasági föllendülését előidézni lehet. Vannak-e módok, amelyekkel a tőkét ide koncentrálni és a meglévő tőkéket a gazdasági élet vérkeringésébe bevezetni tudnánk?

Ezek a kérdések, amelyek városi költségvetés tárgyalásánál élénk tolnak és az általános érdeklődés fölkelése céljából megvitatjuk e kérdést a lap hasábjain. Akinek ideája van, amelyet a város jövő munkaprogramjába iktatni óhajt, annak e lapok rendelkezésre állanak. A kifejlődő eszmecsere üdvös eredményekhez vezet.

Az Alföldön hosszú, elnyúlt sima földeken, türelmes, műveletlen, igénytelen nép él. E vidék parasztja, annak apja, nagyapja és dédapja között sincs semmi különbség. Azok sem tudtak írni, ő sem tud a betűhöz. Azokat sem hevitették nagy vágyak, az emberi szellem áramlatai, sőt a történelem is gyakran észrevétlenül suhant el feje fölött. Nem is vett tudomást róla. A régi paraszt az eget nézte és esőért könyörgött, a mai paraszt nemkülönbben. Belterjes, modern gazdálkodásnak csak kevés gazdánál van nyoma. Föld saját kézen alig van és az óriási őrgrófi és városi latifundiumok nehéz, áttörhetetlen gyűrűvel övezik e várost. Lenyűgözik még a gondolkodás határait is és majdnem kizárják a fejlődés lehetőségeit.

Épülhet bankkölcsonökből száz új palota, a száz palota mellé állíthatunk szoborcsarnokokat, e városban a régi

csapáson haladva, csak keretek lesznek, tartalom nem lesz soha.

Nagy kerékkötője a város fejlődésének, hogy nem központ, nem tartozik sehova sem, ide sem tartozik semmi — nem természetes leveztője egy nagyobb környék népességének. Itt áll Szeged, önmagára támaszkodva, saját zsirjából táplálkozva, anélkül, hogy reform-munkára komoly kísérletek történtek volna.

Ha nézzük a vasuti térképet, elszörnyűködve látjuk, hogy a szomszédos Szentés, Csongrád, Mindszent, Szegvár és a köztük fekvő sok kisebb-nagyobb község Szegedre, fejlődésére, kereskedelmére nézve elvesztett, nem létező terület.

De rossz az összeköttetés Nagyvárad felé is, lefelé is, Boszniába és Fiuméba. Nincs gyorsvonat és nincsen kellemes, gyors mozgást, az idegen forgalmat és teherszállítást előmozdító vasutösszeköttetésünk.

A szomszédos Pestmegyével is csak egy vonalon érintkezhetünk, de Kiskunhalast, Majsát stb. Szabadkához vonzza a vonat és eltávolítja Szegedről.

Délmagyarország és Erdély felé Aradon át már jobbak a relációink. Meg is látszik ez a városon, az Acsev is, de meg a karlovai is, természetes bevásárlóivá tették a Szegedhez földrajzilag közelebb fekvő községek lakóit.

Nem a legközelebbi jövő földadata a megvalósulás, de a legközelebbi jövő földadata új birtokpolitika inaugurálásának megkezdése.

Komoly városi politikai programot kell képeznie a városi földek egy részének kisebb-nagyobb parcellákban való értékesítésének. Helytelen fölfogása van annak a városnak, amely saját megsokasodott földmivelő lakosságának nem ad módot arra, hogy földet szerezzen, amelyen gazdasági boldogulásának megszokott alapjait kiépítse. De gazdasági szempontokból is téves politika az, amely a zselléreket nem szabadítja föl függő gazdasági helyzetükből. Nem megvetendő készpénz folya be a város pénztárába a földek vételárából, amely a város újabb gazdasági, közlekedési és kulturális földadatainak megvalósítására új módokat és lehetőségeket nyitna meg. Végül hány új adózó polgár, hány új jövedelmező foglalkozás, hány új üzlet keletkezik a fejlődő gazdasági gócpontokon. A tanyai vasutnak milyen publikuma és mennyi szállítási üzlete volna.

A helyszük volta, a szempontok felsorolását megnehezíti, így tehát csak

röviden jelzem, hogy sem gazdaságilag, sem jogilag nem volna lehetetlen a Pallavicini birtokok parcellázása. Itt nagyobb birtokokat is kell teremteni. Sok beszéd helyett, arra a beláthatatlan perspektívára mutatok, hogy mit jelentene e városra és annak kereskedelmet üző polgárságára nézve 50 ezer holdas birtokos. Mennyi új fogyasztó, takaréktári betevő, iskola és színház-házlátogató.

Vajon nincs-e meg a városnak az a vagyoni ereje, hogy ezt a parcellázási üzletet, amelyet az őrgrófi család szempontjából sem tartok az évek során, megvalósíthatatlannak, akár magában, akár jelzálogintézetekkel karöltve megoldja.

Lássuk azonban a kezdeményezést. Tettek politikáját, amely szakít a bürokrata hagyományaival és amely saját energiájával teremteni akar és amely nem bizza a jövőt a gondviselésre.

A tanyai vasut kiépítése elodázhatatlan szükség. Évtizedek mulasztását pótolja a tanyai vasut, mert e város tanyavilága negyven évvel tovább tartana kulturában, ha e város falain belül folyton megfordulna.

Visszont a város szempontjából valószínűságra válnék az a falfiktató, hogy 120,000 lakosa van e városnak. A lakosok igazán itt, velünk és közöttünk laknának és nem volna az a hihetetlen ellentét, amely ma a tanya és a város népe között kínai falakat emel.

Feltétlenül el kell törölni a hidvámot és ki kell építeni egész Szőregig a vilámost.

Nem késhetik sokáig a dorosma—szegedi villamos sem.

Végül meg kell oldani a megyeszékhely kérdését, és oda kell hatni, hogy érdekeltségek anyagi támogatása árán is, megcsináljuk az egész megyét minden oldalon átszellő vicinális vasuti forgalmat. Amikor is nem egy napig tart a szentes—szegedi út, amelyre sok ember egész életén át nem vállalkozik, hanem amikor a szomszéd városok lakói valódi, természet fővárosuknak tekintik a megközelíthető Szeged városát.

Ipart nem lehet idekényszeríteni, gyárat nem lehet kötéllel fogni, de lehet üzleti tudással és kereskedelmi szakavatottsággal gyáripárt teremteni.

Nem feladata e cikknek ez alkalommal a módokat keresni, de való igaz, hogy a reklám alkalmazását ma már erkölcsi testületek sem mellőzhetik. Hirdesse állandóan a város tanácsa a a külföldi lapokban azokat a nagyará